

Predmet C-174/22

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

8. ožujka 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:

Vrhoven kasacionen sad (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

25. veljače 2022.

Žalitelj u kasacijskom postupku:

EV

Predmet glavnog postupka

Postupak je pokrenut na temelju žalbe u kasacijskom postupku koju je podnio optuženik EV protiv odluke br. 57/05.08.2021 Apelativen sada Varna (Žalbeni sud u Varni, Bugarska).

Odlukom koja se pobija pred Vrhoven kasacionen sadom (Vrhovni kasacijski sud, Bugarska) Apelativen sad Varna (Žalbeni sud u Varni) potvrdio je presudu br. 22/22.03.2021 koju je donio Okržen sad Varna (Okružni sud u Varni, Bugarska) i kojom je optuženik EV proglašen krivim jer je 21. prosinca 2018. u Varni bez odgovarajuće dozvole u svrhu njihova širenja posjedovao preukorsore za droge, odnosno dvije litre toluena u vrijednosti od 24 bugarska leva, materijal za izradu iznimno opasnih opojnih sredstava (metamfetamina) te 11,18 grama crvenog fosfora u vrijednosti od 2,79 bugarskih leva, što je sve zajedno iznosilo 26,79 bugarskih leva, zbog čega je na temelju članka 354.a stavka 1. druge rečenice Nakazatelen kodeksa (Kazneni zakonik, u daljnjem tekstu: NK) u vezi s člankom 58.a stavkom 1. i člankom 54. NK-a osuđen najprije na kaznu zatvora u trajanju od dvije godine u skladu s općim pravilima o izdržavanju kazni te na novčanu kaznu u iznosu od 20 000 bugarskih leva.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Zahtjev za prethodnu odluku temelji se na članku 267. prvom stavku točki (b) UFEU-a.

Prethodno pitanje

Dopušta li se odredbama Uredbe (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004., kojima se dopunjuje blanketna odredba članka 354.a Nakazatelen kodeksa (Kazneni zakonik) u vezi s člankom 3. stavkom 4. Zakona za kontrol varhu narkotičnite veštstva i prekursorite (Zakon o nadzoru nad opojnim sredstvima i prekursorima za droge), da se osobu proglaš krivom zbog posjedovanja tvari iz kategorije 3. Priloga I., odnosno zbog dvije litre toluena?

Međunarodno pravo

Konvencija Ujedinjenih naroda protiv nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, članak 3.

Zakonodavstvo i sudska praksa Europske unije

Uredba (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o prekursorima za droge, članak 2., članak 3. stavci 2. i 6., članak 8. i Prilog I.

Nacionalno zakonodavstvo

Nakazatelen kodeks (Kazneni zakonik), članak 354.a

Zakon za kontrol varhu narkotičnite veštstva i prekursorite (Zakon o nadzoru nad opojnim sredstvima i prekursorima za droge, u daljnjem tekstu: ZKNVP), članci 1., 3. i 18.a te članak 1. točka 14. Dopunskih odredbi

Naredba N° 1 za kontrol na prekursorite na narkotičnite veštstva (Uredba br. 1 o nadzoru nad prekursorima za droge) od 18. travnja 2008., članci 1., 11. i 18. te Prilog br. 1

Sažet prikaz činjenica i postupka

- 1 Troje službenika općinske policije u Varni primijetilo je 21. prosinca 2018. tri osobe koje su bilo vidno uznemirene policijskom prisutnošću. Nakon toga provjerili su njihov identitet te se ispostavilo da je bila riječ o optuženiku EV i dvoje njegovih poznanika koji su poslije u postupku bili svjedoci. Svjedoci su zanijekali da posjeduju droge ili druge zabranjene tvari. Tijekom razgovora optuženik je naveo da sa sobom nosi dvije boce toluena. Otvorio je torbu u kojoj

su se nalazili elektronička vaga i polietilenska vrećica s crvenom praškastom tvari za koju je optuženik EV naveo da je crveni fosfor. Optuženik je dobrovoljno predao opisane predmete te je pojasnio da je crveni fosfor kupio na internetskoj stranici za elektroničku trgovinu, a toluen u jednoj trgovini, te da je u pogledu tvari riječ o sastojcima za proizvodnju „pika” (metamfetamina). Policijski službenici priveli su optuženika u policijsku postaju. U zapisniku o dobrovoljnoj predaji optuženik EV samostalno je u pisanom obliku naveo da je predmete namjeravao odnijeti poznaniku koji mu je za to trebao platiti nabavnu cijenu.

- 2 Rezultati fizikalno-kemijske analize pokazali su da je u pogledu predmeta br. 1 i br. 2 (bezbojna bistra tekućina ukupnog volumena od 2000 mililitara) riječ o toluenu, da je predmet br. 3 (ljubičasta tvar neto težine od 11,64 grama) crveni fosfor te da se na predmetu br. 4 (siva elektronička vaga) nalaze tragovi metamfetamina.
- 3 Stručnjaci su na temelju rezultata provedenih ispitivanja zaključili da se predmeti mogu upotrebljavati kao prekursori u postupku sinteze opojnog sredstva metamfetamin s pomoću takozvane metode redukcije efedrina odnosno pseudoefedrina zagrijavanjem u prisutnosti jodovodične kiseline.
- 4 Prekursor je efedrin odnosno pseudoefedrin koji se najčešće može dobiti ekstrakcijom (pročišćavanjem) iz farmaceutskih oblika (kapsula, tableta, ampula). U fazi redukcije prekursora efedrin odnosno pseudoefedrin u metamfetamin upotrebljava se jodovodična kiselina koja se dobiva dodavanjem pripremljene otopine crvenog fosfora (predmet br. 3) i joda u prisutnosti fosforne kiseline, pomiješane u vodenom mediju. Prilikom reakcije efedrina odnosno pseudoefedrina s jodovodičnom kiselinom nastaje metamfetaminska baza. Proces se odvija zagrijavanjem na kuhalu u staklenoj posudi koja može biti opremljena povratnim hladilom i/ili termometrom. U svrhu ekstrakcije nastalog metamfetamina reakcijskoj smjesi dodaje se otopina natrijeve lužine te se upotrebljavaju otopine koje sadržavaju toluen (predmeti br. 1 i br. 2), a za pročišćavanje metamfetamina upotrebljavaju se aceton, eter, izopropanol ili neka druga tvar. Završni proizvod u obliku hidrokloridne soli ili sulfata nastaje kao produkt sinteze koji služi kao baza i koji se tretira sumpornom ili solnom kiselinom nakon čega se izdvaja iz smjese, suši i poprima oblik kristala.
- 5 U skladu s rezultatima izvješća o procjeni, ukupna vrijednost pronađenih tvari iznosi 26,795 bugarska leva, pri čemu vrijednost dviju boca toluena iznosi 24,00 bugarska leva, a vrijednost 11,18 grama crvenog fosfora 2,795 bugarska leva.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 6 Optuženik i njegov branitelj ističu da navedena radnja nije kazneno djelo u smislu članka 354.a stavka 1. druge rečenice NK-a, s obzirom na to da se obje tvari koje su prilikom policijske provjere pronađene kod optuženika zakonito upotrebljavaju te su vrlo uobičajene u svakodnevnom životu. Branitelji se u prilog stajalištu da

navedena radnja ne predstavlja kazneno djelo pozivaju na Uredbu (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o prekursorima za droge i upućuju na to da se tvar toluen navodi u kategoriji 3. Priloga I. i da za njezino posjedovanje nije potrebna ni dozvola u smislu članka 3. stavka 2. Uredbe ni registracija u smislu članka 3. stavka 6. Uredbe.

- 7 Državno odvjetništvo tomu se protivi i smatra da argumenti obrane nisu osnovani.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 8 Kako bi se ispunili zahtjevi članka 3. stavka 1. točke (a) podtočke iv. i članka 3. stavka 1. točke (c) podtočke ii. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima, Kaznenim zakonikom Republike Bugarske kažnjavaju se različite radnje s tvarima koje mogu služiti kao prekursori u postupku proizvodnje droga. Odabranim zakonodavnim pristupom koji se odnosi na to da se u jednoj odredbi, odnosno članku 354.a stavku 1. NK-a, urede dva kaznena djela koja se međusobno razlikuju samo na temelju predmeta kaznenog djela, određene su i posebnosti kaznenog djela koje se odnosi na prekursore za droge.
- 9 Kao prvo, članak 354.a stavak 1. druga rečenica jest blanketna odredba, a za ispunjenje obilježja kaznenog djela treba biti ispunjen sadržaj tog kaznenog djela na temelju odredbi ZKNVP-a i podzakonskih odredbi koje su donesene u svrhu primjene tog zakona. Na te se odredbe upućuje s obzirom na dva aspekta: (a) tvari koje predstavljaju prekursore i (b) postupak i osnove za izdavanje određene dozvole za obavljanje aktivnosti koje su povezane s tim tvarima.
- 10 Posebnim zakonom ZKNVP prenose se, s jedne strane, u članku 1. točki 3. zahtjevi Uredbe (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o prekursorima za droge i Uredbe Vijeća (EZ) br. 111/2005 o utvrđivanju pravila za nadzor trgovine prekursorima za droge između Zajednice i trećih zemalja.
- 11 U svrhu provedbe Zakona donesena je Uredba br. 1 od 18. travnja 2008. o nadzoru nad prekursorima za droge. U Prilogu br. 1 toj uredbi tvari koje se mogu upotrebljavati kao prekursori podijeljene su u tri kategorije, u skladu s razlikama sadržanim u dvjema uredbama Zajednice.
- 12 Ta razmatranja u pogledu potrebe dopune članka 354.a stavka 1. druge rečenice NK-a i u pogledu materijalnog područja primjene ZKNVP-a, u dijelu u kojem se odnosi na prekursore za droge, opravdavaju i primjenu prava Unije na slučaj o kojem je riječ u glavnom postupku.
- 13 Druga posebnost kaznenog djela iz članka 354.a stavka 1. druge rečenice NK-a jest ta da je za ispunjenje obilježja kaznenog djela potrebno da je riječ o aktivnosti proizvodnje, obrade, kupnje, posjedovanja ili distribucije prekursora bez odgovarajuće dozvole. Uz iznimku slučajeva u kojima je riječ o takozvanim iznimno opasnim opojnim sredstvima čija zabrana proizlazi iz samog zakona, u

svim drugim slučajevima, uključujući slučajeve u vezi s posjedovanjem prekursora koji su namijenjeni proizvodnji opojnih sredstava, odgovarajućom dozvolom smatra se pravni akt državnog tijela kojim se adresat ovlašćuje na zakonito obavljanje aktivnosti proizvodnje, obrade, kupnje, posjedovanja ili distribucije predmetnih tvari ako se te aktivnosti obavljaju u medicinske, znanstvene ili istraživačke svrhe. Ako takav pravni akt ne postoji, ispunjeno je objektivno obilježje kaznenog djela „bez odgovarajuće dozvole”.

- 14 Jedan dio predmeta kaznenog djela u glavnom postupku, odnosno dvije litre toluena, obuhvaćen je kategorijom 3. iz Priloga br. I Uredbi br. 1 od 18. travnja 2008. i istom kategorijom iz Uredbe (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta i Vijeća o prekursorima za droge. Za obavljanje aktivnosti u vezi s tvarima iz te kategorije i osobito za posjedovanje tih tvari ne predviđa se da je potrebna dozvola ili registracija, neovisno o tome smatra li se optuženik subjektom u smislu članka 2. točke (d) Uredbe br. 273/2004 (u dijelu u kojem se podignuta optužnica odnosi na to da su tvari za koje je izrečena kazna bile namijenjene daljnjoj prodaji) ili korisnik u smislu članka 2. točke (h) te uredbe (u dijelu u kojem je optuženik EV optužen zbog posjedovanja jedne od tvari navedene na popisu). Točno je da je u nacionalnoj sudskoj praksi u pogledu tvari prvih dvaju kategorija iz Priloga br. I utvrđeno da se smatra da se radnja provodi bez odgovarajuće dozvole ako ne postoje dozvole (za tvari iz kategorije 1.) ili registracije (za tvari iz kategorije 2.) koje su potrebne u skladu sa ZKNVP-om i Uredbom br. 1, ali nacionalni sudovi u pogledu tvari iz kategorije 3. samo upućuju na to da su to tvari koje u skladu s Uredbom (EZ) br. 273/2004 Europskog parlamenta [i Vijeća] podliježu kontroli, pri čemu se ne navode pojedinosti o tome koji se zahtjevi povezani sa sadržajem primjenjuju na aktivnosti s tvarima iz kategorije 3. i je li za njihovu kupnju, njihovo posjedovanje i njihovu upotrebu potreban poseban pravni akt državnog tijela. Nepostojanje odgovarajuće dozvole kao objektivno obilježje kaznenog djela iz članka 354.a stavka 1. druge rečenice NK-a opravdava se svrhom tvari, odnosno proizvodnjom opojnih sredstava, samo u odluci koju treba ispitati i koja je predmet glavnog postupka.
- 15 Sud koji je uputio zahtjev smatra da su ispunjeni uvjeti iz članka 107. Poslovnika Suda Europske unije u pogledu trajanja kaznenog postupka (kazneni postupak pokrenut je 11. ožujka 2019., a optužnica je dostavljena Okržen sadu Varna (Okružni sud u Varni) 24. veljače 2021.). Osim toga, optuženiku EV određen je dulji pritvor, od 22. siječnja 2021. do 25. siječnja 2022. U optuženikovu je interesu da se brzo riješi pitanje njegove kaznene odgovornosti.